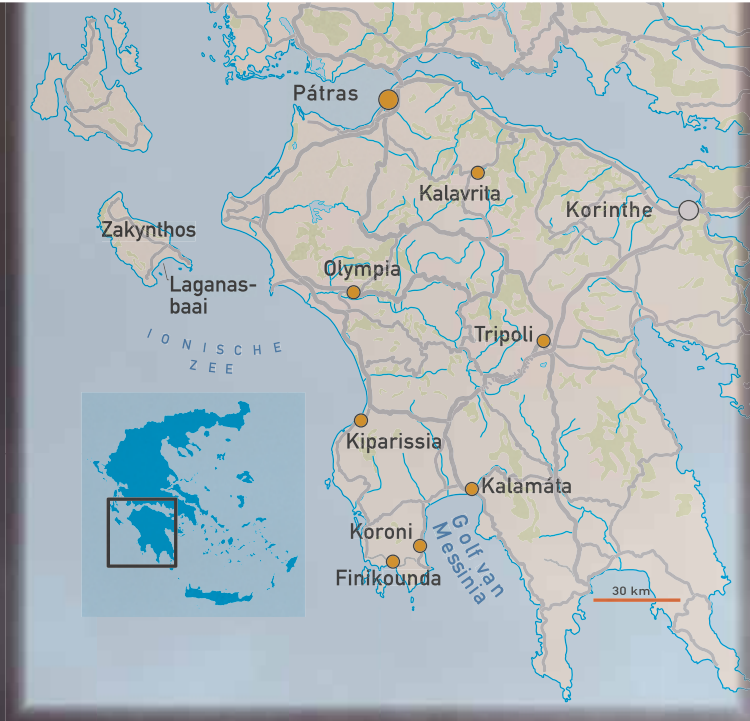




Het meest zuidelijke puntje van het vasteland van Europa met diep ingesneden kpen



Griekenland door de lens van de camera

Een ideale combinatie. Een fotocursus volgen en tegelijk reizen door de mooie Peloponnesos met zijn afwisselende landschappen, lokale streekgerechten, oude kloosters en een rijke historie. Aan fotomomenten geen gebrek. “Het is gewoon verslavend. En ik heb er heel veel van opgestoken.”



‘Het gaat allereerst om
het plezier van het kijken en
dan pas om de techniek’



Het plaatsje Arkadiko aan de oostkust van de Peloponnesos

Het stoomtreintje van de kustplaats Diakofto tot het bergdorp Kalavrita is vervangen door een diesel. Maar het blijft een mooie rit met het tandradbaantje door de spectaculaire Vouraiskloof terwijl een grilig berglandschap voorbij glijdt. Op een verstild tussenstationnetje krijgen we de eerste opdracht van beroepsfotograaf Sjaak Henselmans: “Eerst tien minuten kijken. Het belangrijkste is dat je bepaalt wat je precies in beeld wilt brengen.”

Tijdens de 9-daagse *Fotoreis Peloponnesos* zullen zich nog veel opdrachten aandienen met specifieke thema's als lijnen, kleuren, tegenstellingen, abstract, tegenlicht en architectuur. De helft van ons groepje heeft eerder in Kantia, de thuisbasis van de organisatie *Griekenland aan Zee*, een cursus beeldhouwen, schilderen of mozaïek gevolgd. Zoals Annemarie: “Ik ben intussen de tel kwijt. Nadat ik in 2015 twee dagen in Kantia had meegedaan met de workshop fotografie heb ik afgelopen zomer een week die workshop gevolgd. Deze nieuwe rondreis trok me aan – een reis door het ongerepte landschap en authentieke dorpjes. En ik weet dat het bij Nick altijd heel goed geregeld is.” Pas na tien minuten de camera oppakken, blijkt inderdaad een hele opgave

als je in actie wilt komen. Gisterochtend zijn we met twee auto's van het vliegveld Athene afgehaald door Nick van den Berg en Suzana van *Griekenland aan Zee*. Via het beroemde Kanaal van Korinthe reden we langs de noordkust tot Xylokaastro. Op de boulevard van de wat ouderwets ogende badplaats liepen in de avondschemering de laatste badgasten van het seizoen. Vanochtend na het ontbijt heeft Sjaak de geheimen van sluitertijd, diafragma en ISO-waarde nog eens op een rijtje gezet. “Maar,” had hij benadrukt, “het gaat allereerst om het plezier van het kijken en dan pas om de techniek.”

Zelfgestookte granaatappellikeur

Te kijken - en te fotograferen - valt er genoeg op het Griekse schiereiland met zijn gevarieerde landschappen en oude bergdorpen. “Even stoppen, jongens. Kijk eens hoe mooi het licht op die prachtige gele bossen valt,” roept Sjaak uit. “En dan dat ritme op de stammetjes. Let ook eens op die lijnen in de vallei.” Peloponnesos is niet alleen rijk aan natuur, maar ook



‘Ik let nu meer op dingen als
kleur, licht en schaduw.
En zelfs waterdruppels
kan ik vastleggen’

aan monumenten en historie. Zo kent het populaire skioord Kalavrita een bittere geschiedenis. In het Holocaust museum staat in de voortuin een oorlogsmonument. In de Tweede Wereldoorlog kwamen in de omgeving partizanen in actie tegen de nazi's. Als wraak voor de doden werden alle mannelijke bewoners geëxecuteerd. Nog meer historie vinden we in Dimitsana, dat op 950 meter hoogte tegen de rotsen is gebouwd. De fundering van ons hotel dateert van de Romeinse tijd, vertelt de eigenaar. Hij verwelkomt ons met een glaasje zelfgestookte granaatappellikeur. Het eeuwenoude gebouw is van de eerste president van Griekenland geweest na de overwinning op de Turken in 1820. Na het avondmaal in een restaurantje dat zijn naam Vrachos (rots) alle eer



Zicht op het bergdorpje Kastanitsa



Hoog boven Leonidio ligt het klooster Eleonas

aandoet, volgt de eerste fotobespreking. Complimenten, maar ook kritische opmerkingen en aanwijzingen hoe het beter kan. Het is nog koud als we 's ochtends met de camera in de aanslag het mooie Dimitsana met zijn ruige stenen huizen en kerken verkennen. Focus van de dag: kleuren of tegenstellingen. Een korte autorit door het prachtige landschap van Arkadia brengt ons naar het 11^e eeuwse Prodromou-klooster. Een bospad leidt naar het hoog in de rotsen uitgehouwen klooster met zijn fraaie fresco's.

Een paar dagen later bezoeken we vanuit het zuidelijker Leonidio weer een ander klooster. Ditmaal het Eleonas klooster. Als wij langs een droge rivierbedding rijden zien we tussen de mistflarden het nonnenklooster tussen steile rotswanden opdoemen. Die mist vormt geen belemmering om te fotograferen. Integendeel, het grijze landschap krijgt een extra mysterieus tintje. Vandaag gaan we met het thema 'abstract' in de weer. "Extra spannend met die regendruppels," moedigt Sjaak aan. Hij geeft aanwijzingen waar nodig en is zoals altijd een onvermoeibare vraagbaak voor iedereen, zowel beginners als gevorderden.

Ook op het mooie dorpspleintje van het bergdorp Kosmas, 15 km verder, heerst de herfstseer. In een traditionele dorpskroeg warmen we ons op met bonen, kikkererwten en met chorta, in het wild geplukte groenten. Overal krijgen we streekgerechten en lokale wijnen voorgeschoteld. Zoals wild en kastanjegerechten tijdens de lunch in het witgeverfde dorp Kastanitsa (letterlijk Kastanjedorp) dat aan de rand van een diepe kloof ligt. In het nabijgelegen Platanos waren twee mannen druk bezig

de kronkelstraatjes schoon te spuiten voor het tweedaagse kastanjefestival.

Het eeuwenoude Monemvasia

Na Kosmas klaart het snel op. Zuidwaarts rijdend langs de kust met viskwekerijen, kleine strandjes en haventjes bereiken we via een strekdam het eeuwenoude Monemvasia. Auto's kunnen niet verder. Onze bagage gaat op handkarren door de stadspoort. Ons hotel Malvasia



Het fort van Monemvasia. Naast de muur ons hotel Malvasia



Lichtval op de kust van de provincie Lakonia



Het oude, bijna verlaten, dorp Vathia in Mani



ligt aan het einde van de hoofdstraat met een vrij uitzicht op zee. Dimitri, de manager, is geboren 'op het kasteel' zoals hij Monemvasia noemt. Vroeger was het kasteel door de Turken bezet. Toen hij vijf jaar was, vertrok zijn familie naar de nieuwe stad aan de overkant. "Daar was elektriciteit. De vertrekkers namen houten deuren, ramen en zelfs dakpannen mee. Op den duur waren er meer ruïnes dan huizen," vertelt Dimitri. "Maar in de jaren tachtig veranderde dat drastisch. Er kwamen kunstenaars en toeristen, eerst Griekse, en elektriciteit deed z'n intrede. Monemvasia veranderde in een populair toeristenoord." Dankzij de Griekse Monumentenzorg is

gebouwd en herbouwd in de oude traditie. Het nieuwe thema 'architectuur' - met groothoeklens of ingezoomd - past perfect bij dit dorp met zijn prachtige kerken en huizen en fraaie lijnen en details. "Toen ik hier een paar jaar geleden kwam, vond ik 't verschrikkelijk met al die souvenir-winkeltjes. Nu ervaar ik het als een heel ander dorp. Met het thema in m'n achterhoofd let ik nu op alle mooie plekjes," zegt Maria. "Het is verslavend, een manie, dat hele fotograferen. Je blijft aan de gang. Maar ik ben nu zo ver dat ik aan het wiel-tje durf te draaien om diafragma en zo in te stellen. Na drie dagen al. Dit is mijn eerste echt mooie camera. Nu verlang ik al weer naar een beter toestel."

Hoge woontorens

Het desolate gebied Mani is een nieuw hoogtepunt, zowel architectonisch als landschappelijk. We belanden op het smalle, zuidelijkste puntje van het Griekse vasteland met diep ingeslepen kapen. Tussen de donkere wolken door werpen zonnestralen lichtvlekken op het water van de Ionische Zee. Natuurlijk een uitgelezen moment om uit de auto te stappen en het bijna surreële licht te vangen. De bewoners van deze dunbevolkte streek Mani (ons woord manie is hiervan afgeleid), begonnen in de 16^e eeuw hun hoge woontorens te bouwen. Ze vochten er tegen Turken en piraten of waren verwikkeld in onderlinge strijd. De torens zijn



Muurschilderingen van heiligen in een orthodox kerkje in Mani

Detail van een kerk in het nu verlaten Mistras, de voormalige hoofdstad van de Peloponnesos

tegenwoordig niet meer bewoond of veranderd in toeristenappartementen. Zoals in Vathia, een door Monumentenzorg beschermd 'fortified settlement'.

'Hier woonde sir Patrick Leigh Fermor', staat te lezen op de muur van een restaurantje in het dorp Gerolimenas dat aan een ruime baai ligt. Deze Britse schrijver werd beroemd door zijn boek *Travels in the southern Peloponnesos*. Gerolimenas heeft met z'n mengeling van opgeknapte en verval len huizen een soort ruige charme. In het gerenoveerde hotel Laoulia horen we de golven tegen de rotsen klotsen. Op de een na laatste dag is het thema 'tegenlicht'. "Hoezo moeilijk?" daagt Sjaak ons uit. "Jullie zijn intussen genoeg gevorderd. Dat je altijd de zon in de rug moet hebben, geldt eigenlijk alleen voor echte vakantiekiekjes." "Ja," zegt een deelnemer. "Ik ben inderdaad een stuk opgeschoten. Ik let nu meer op dingen als kleur, licht

en schaduw. En zelfs waterdruppels kan ik vastleggen!"

Romantisch Nafplio

De Byzantijnse spookstad Mistras, vijf kilometer van de levendige stad Sparta, is met z'n ruïnes op steile hellingen een ideale plek om de kunst van het tegenlicht te beoefenen. Net als tegen zonsondergang de stad Nafplio, ooit de eerste hoofdstad van Griekenland. Op deze zondagavond zitten de terrassen aan het water helemaal vol met vooral mensen uit Athene, twee uur rijden van Nafplio. Volgens Nick, die er ook een huis heeft, is dit de meest romantische Griekse stad met zijn prachtige, oude panden.

Op de dag van vertrek een laatste foto-evaluatie en een laatste duik in zee. Een pad langs rotsen met welig neerhangende witte bougainville leidt naar een klein strandje. Er hangt, zeker zo in het nasei-

zoen, een beetje een sfeer van vroeger met zijn jaren vijftig hotels en houten badhokjes. Terwijl ik voor het laatst in zee zwem, denk ik terug aan de afgelopen dagen. Wat een ideale combinatie: beter leren fotograferen en tegelijk reizen door de prachtige Peloponnesos. En dat alles onder bijzonder prettige en deskundige begeleiding. Of zoals een deelnemer zei: "Wat een luizenleven, zo'n fotoreis. Je gaat naar de mooiste plekjes en je kunt zo de auto in- en uitstappen. Ik heb volop genoten en er veel van opgestoken." •

Met dank aan Griekenland aan Zee

[Van 15 t/m 23 oktober is er een nieuwe Fotoreis Peloponnesos. Van 25 april t/m 2 mei een Fotoreis New York.](#)

[En van 14 t/m 21 mei een Macedonië fotoreis. \[www.fotografierondreizen.nl\]\(http://www.fotografierondreizen.nl\)](#)